

2016-05-09

TJÄNSTESKRIVELSE
UBN 2015/83-630

Utbildningsnämnden

Föräldrar och elever om förskola och skola 2016

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.
2. Utbildningsnämnden ger utbildningsdirektören i uppdrag att följa upp situationen samt ledningens åtgärder på de fem förskolor, sex grundskolor och fyra gymnasieskolor som har mindre än 80 procent nöjda föräldrar eller elever genom så kallade kontrollbesök.
3. Utbildningsnämnden ger utbildningsenheten i uppdrag att undersöka vad som ligger bakom resultaten i gymnasieskolan när det gäller motivation, återkoppling och inflytande.

Sammanfattning

Totalt 11 500 föräldrar och elever i Nacka har besvarat enkäter om hur de ser på verksamheten i förskolan eller skolan. Liksom tidigare visar undersökningen att de allra flesta elever och föräldrar är nöjda med verksamheten. Sammantaget var 89 procent nöjda med verksamheten, en svag nedgång jämfört med året innan. Nackas resultat står sig även bra vid en jämförelse med de övriga kommunerna som genomför samma undersökning. Nackas resultat ligger strax efter Danderyds och Täbys.

För första gången har elever i årskurs 3 i grundskolan besvarat enkäten. Eleverna i årskurs 3 svarar i hög grad att de trivs och känner sig trygga. De tycker de har bra lärare och att det är roligt att lära sig saker i skolan. Allra mest nöjda är eleverna med fritidshemmet.

Enkätsvaren för gymnasieskolan visar att eleverna i relativt hög grad är nöjda med sin skola, men för områden som återkoppling, motivation att lära sig mer och inflytande är resultaten långt från målet, och de har i en del fall försämrats. Utbildningsenheten föreslår här en särskild studie för att försöka förstå vad som ligger bakom.

De flesta förskolor och skolor har en hög andel nöjda föräldrar och elever. På de fem förskolor, sex grundskolor och fyra gymnasieskolor som har mindre än 80 procent nöjda föreslår utbildningsenheten att situationen följs upp särskilt.

Ärendet

I utbildningsnämndens kvalitetssystem ingår att årligen följa upp vad föräldrar och elever i förskolor, pedagogisk omsorg (familjedaghem) och skolor anser om verksamheten.

Undersökningen genomfördes januari - februari 2016 och baseras på svar från 11 500 föräldrar och elever. Svarsfrekvensen i enkätundersökningen till föräldrar och elever var sammantaget 81 procent.

Kvalitetsuppföljningen med enkäter i förskola, pedagogisk omsorg och grundskola är en del i VÅGA VISA, samarbetet om utvärdering som Nacka deltar i. Undersökningen genomfördes förutom i Nacka i nio andra kommuner.

Tabellen nedan visar svarsgrupperna som ingår i undersökningen i Nacka. I grundskolan har en del svarsgrupper ändrats i årets undersökning. Genom den nya svarsgruppen i bland elever i årskurs 3 synliggörs elevers uppfattning tidigare i kvalitetsarbete.

Skolform	Föräldrar	Elever
Förskola och pedagogisk omsorg	Alla	
Förskoleklass	Alla	
Grundskola t o m 2015	Åk 2, åk 5, åk 8	Åk 5, åk 8
Grundskola fr o m 2016	Åk 3, åk 6	Åk 3, åk 6, åk 8
Gymnasieskola		År 2
Grundsärskola och gymnasiesärskola	Alla	

Undersökningen i gymnasieskolan genomfördes gemensamt i Stockholms län på uppdrag av Gymnasieantagningen i Stockholms län.

Metoden beskrivs mer utförligt i bilaga.

I denna skrivelse ges en övergripande bild av resultaten, med jämförelser över tid och med andra kommuner samt mellan skolor i Nacka. Tonvikten läggs vid andelen som är nöjda med verksamheten sammantaget och de nyckeltal som ingår i utbildningsnämndens måluppföljning. Resultaten redovisas mer utförligt för elever i årskurs 3, som är en ny svarsgrupp, samt för elever i gymnasieskolan.

Enkätundersökningens resultat per förskola och skola finns på kommunens webbplats¹ och i analysverktyget Jämföraren samt för gymnasieskolan på www.gyantagningen.se.

¹ www.nacka.se Välj Förskola & Skola, därefter den verksamhet det gäller, t ex förskoleverksamhet, och Mål och kvalitet.

Nöjda med verksamheten

De flesta föräldrar och elever är nöjda

Liksom tidigare visar undersökningen att de allra flesta elever och föräldrar är nöjda med verksamheten. Allra mest nöjda är föräldrar med barn i pedagogisk omsorg. Lägst är andelen nöjda bland elever i årskurs 2 på gymnasiet, även om de flesta är nöjda även där. Mönstret att andelen nöjda minskar med stigande ålder har konstaterats även i tidigare undersökningar och gäller särskilt för dem som väljer den högsta graden av instämmande (svarsalternativet *Stämmer mycket bra*). Detta mönster återfinns också i de övriga kommunerna, och i nationella undersökningar.

Svag nedgång i andelen nöjda sammantaget

Andelen föräldrar och elever som är nöjda med verksamheten sammantaget ökade de första fem åren som undersökningen genomfördes, men därefter har andelen nöjda totalt sett legat ganska konstant. Det första året, 2005, var andelen nöjda 86 procent sammantaget, jämfört med ungefär 90 procent de senaste åren. Årets sammantagna resultat ligger på 89 procent, en svag nedgång jämfört med året innan.

Trenden med ökade resultat särskilt under den första femårsperioden som undersökningen genomfördes finns både i förskolan och grundskolan. När det gäller fritidshemmet ökade andelen nöjda föräldrar något senare än när det gäller skolan, men andelen nöjda föräldrar har där legat på ungefär samma nivå några år, en nivå som är något lägre än för skolan.

Andelen föräldrar som är nöjda med förskolan har minskat svagt sedan föregående år.

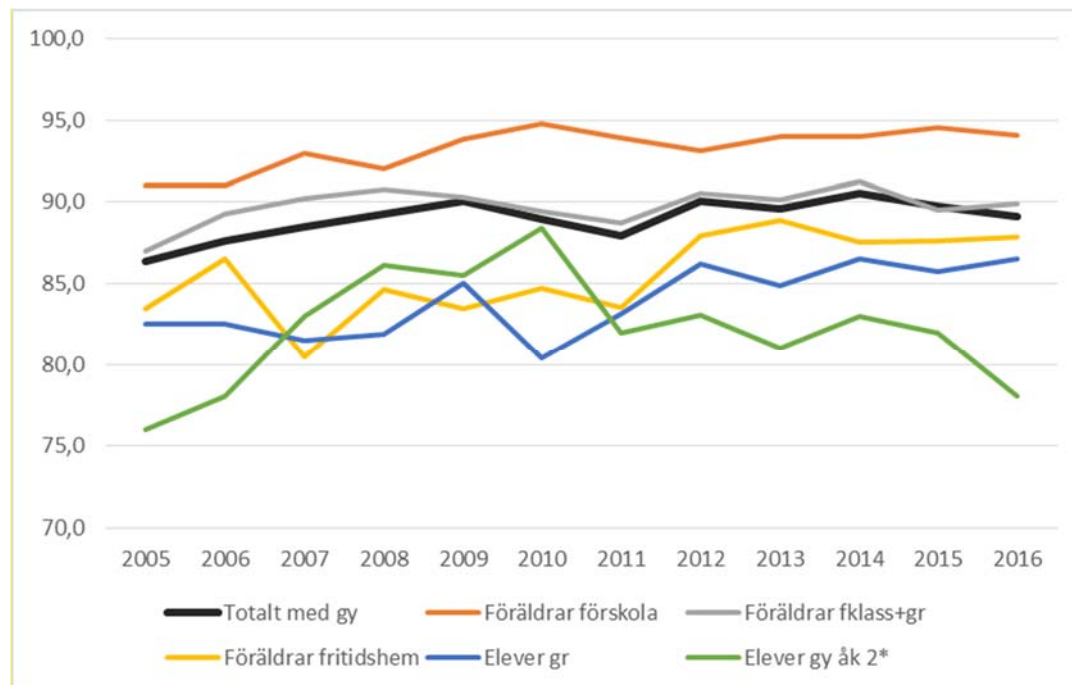
I grundskolan är eleverna i årskurs 6 mindre nöjda med verksamheten 2016 än vad de var för ett år sedan när de gick i årskurs 5. Andelen nöjda elever i årskurs 8 är oförändrad jämfört med elever i årskurs 8 förra året.

Förändringen av svarsgrupper (som beskrevs under Ärendet) kan påverka jämförbarheten över tid något i grundskolan, då föräldrar och elever som regel är mer nöjda med verksamheten i tidiga år i grundskolan.

Gymnasieskolans undersökning använder en annan frågeformulering än i grundskolans undersökning. Därför är de två undersökningarna inte direkt jämförbara. Andelen elever som i gymnasieskolans andra årskurs svarar att de kan rekommendera sin skola har minskat i år jämfört med tidigare. Under de första fem åren av perioden ökade andelen nöjda gymnasieelever tydligt, men minskade sedan under några år.

I särskolan, där antalet svar är relativt litet, varierar resultaten över tid.

Figur 1: Andel föräldrar resp elever (%) som instämmer i påståendet ”Jag är nöjd med verksamheten i förskolan/pedagogisk omsorg/skolan”, Nacka (*obs annan metod för gymnasiet fr o m 2013) en del ändringar i svarsgrupper i grundskolan fr o m 2016

Nackas resultat bra i kommunjämförelse

Nackas resultat står sig även i år mycket väl vid en kommunjämförelse. Andelen föräldrar och elever som är nöjda med verksamheten ligger över genomsnittet för kommunerna i sju av de tretton svarsgrupperna. Det är mindre än föregående år när Nacka hade ett resultat över genomsnittet i nio av de tolv svarsgrupperna.

Danderyd har liksom tidigare högst resultat i flertalet svarsgrupper. Därefter kommer Täby, Nacka och Ekerö. Ekerö har förbättrat sina resultat sedan förra året.

I flera svarsgrupper är skillnaden mellan kommuner relativt små, till exempel när det gäller förskola och förskoleklass. När det gäller föräldrars bedömning av fritidshem finns betydande skillnader mellan kommuner, exempelvis från 70 till 93 procent andel nöjda i årskurs 3. Det är också stor spridning när det gäller elevernas svar i årskurs 8, från 64 till 88 procent mellan kommunerna.

Tabell 1: Andel föräldrar respektive elever (%) som instämmer i påståendet ”Jag är nöjd med verksamheten i förskolan/pedagogisk omsorg/skolan/på fritidshemmet”, per svarsgrupp i kundundersökning, 2016, per kommun (gröna värden ligger över genomsnittet)

2016	Totalt	Danderyd	Ekerö	Nacka	Norr-tälje	Sollentuna	Täby	Upplands Väsby	Vallentuna	Värmdö	Österåker
Föräldrar Förskola	94	97	94	94	94	94	90	93	95	95	92
Föräldrar Pedagogisk omsorg	99	100	88	99		100	100	95	100	100	99
Föräldrar Förskoleklass - fklass	92	94	94	93	87	93	94	89	90	92	89
Föräldrar Förskoleklass - fritidshem	87	89	96	89	86	88	88	87	82	86	82
Föräldrar Åk 3 - skola	89	91	90	89	87	88	91	86	84	88	90
Föräldrar Åk 3 - fritidshem	83	93	90	86	79	82	85	76	70	82	79
Föräldrar Åk 5 (6)	85	85	91	(88)	83	86	85	72	75	91	90
Elever Åk 3 - skola	93	94	94	93	89	94	94	93	95	93	91
Elever Åk 3 - fritidshem	92	94	90	94	90	91	93	88	92	95	93
Elever Åk 5 (6)	84	86	86	(82)	80	84	84	75	84	89	89
Elever Åk 8	79	88	81	85	74	78	82	64	69	78	76
Elever åk 2 gymnasiet*	71			78							
Föräldrar grundskola	92		94	89	87	92				93	100
* totalt avser Stockholms län, andel 4/5											

Skillnader mellan skolor

I detta avsnitt redovisas skillnader mellan olika förskolor och skolor när det gäller andelen föräldrar och elever som är nöjda med verksamheten sammantaget. I utbildningsnämndens nyckeltal har en lägstanivå för andel nöjda dragits vid 80 procent. Målet är att alla förskolor och skolor ska ha minst den andelen nöjda föräldrar och elever.

Tabell 2: Andelen föräldrar och elever som är nöjda med verksamheten, Nacka, (för förskola+grundskola andel 3+4 svar, för gymnasiet andel 4+5 svar)

	Föräldrar förskola		Föräldrar grundskola*		Elever grundskola*		Elever gymnasieskola	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Antal skolor med resultat	105	103	35	32	31	35	9**	9**
Spridningsmått för förskolor/skolor								
Max	100%	100%	100%	100%	100%	100%	97%	89%
Median	96%	96%	90%	90%	88%	88%	83%	80%
Min	76%	67%	70%	63%	48%	62%	18%	30%
Minst 80% nöjda föräldrar/elever:								
-antal skolor	103	98	30	29	21	29	6	5
-andel skolor	98%	95%	86%	91%	68%	83%	67%	56%

*Svarsgrupperna har förändrats något mellan 2015 och 2016.

**Nacka gymnasium räknas som två skolenheter

Flertalet förskolor har hög andel nöjda, men fem ligger under 80 procent

Liksom tidigare har de flesta förskolorna i Nacka hög andel nöjda föräldrar. Varannan förskola har en andel som är 96 procent eller högre.

Jämfört med förra året är det dock något fler som ligger under lägstanivån i nyckeltalet på minst 80 procent nöjda föräldrar. I årets undersökning var det fem förskolor², jämfört med två föregående år som låg under den nivån. Det är inte samma förskolor som ligger lågt i år som förra året.

Jämfört med de första åren som undersökningen jämfördes har det de senaste åren varit betydligt färre förskolor som har låg andel nöjda föräldrar. År 2005 hade 86 procent av förskolorna en nöjdhet på minst 80 procent, vilket kan jämföras med 95 procent år 2016. Om gränsen i stället dras vid 90 procents nöjdhet var andelen förskolor år 2005 66 procent, jämfört med 83 procent år 2016.

Sex grundskolor under 80 procent nöjda elever

När det gäller grundskolan så har hälften av skolorna minst 90 procent nöjda föräldrar och 88 procent på nöjda elever. Förändringen i svarsgrupper innebär att det är svårt att göra en jämförelse mellan 2015 och 2016. Att färre skolor har låga värden i år förklaras sannolikt av att fler yngre elever – som tenderar att vara mer positiva – ingår i 2016 års undersökning.

Vid sex skolor är det mindre än 80 procent av eleverna som är nöjda. Dessa skolor hamnar alltså under utbildningsnämndens uppsatta mål. Vid tre skolor är det mindre än 80 procent av föräldrarna som uppger att de är nöjda med verksamheten.³

Stor spridning mellan gymnasieskolor

Spridningen är liksom tidigare år stor mellan gymnasieskolorna. Andelen nöjda elever varierar mellan 30 och 89 procent mellan skolorna. Fem av nio skolor hade minst 80 procent nöjda elever år 2016 (Nacka gymnasium räknas här som två skolenheter).

Diagrammet nedan visar hur andelen elever som kan rekommendera skolan varierar mellan skolorna de tre senaste åren. Årets resultat ligger särskilt lågt för Nacka Enskilda och Designgymnasiet, där resultaten försämrats jämfört med de två föregående åren, och mindre än hälften kan rekommendera skolan 2016. För Nacka Praktiska har resultaten förbättrats jämfört med tidigare, även om de fortfarande är på en låg nivå. Mediagymnasiets resultat har försämrats sedan förra året.

Svarsfrekvensen för gymnasieskolor varierar mellan 71 och 85 procent, vilket innebär att resultaten bedöms ge en relativt tillförlitlig bild för skolorna.

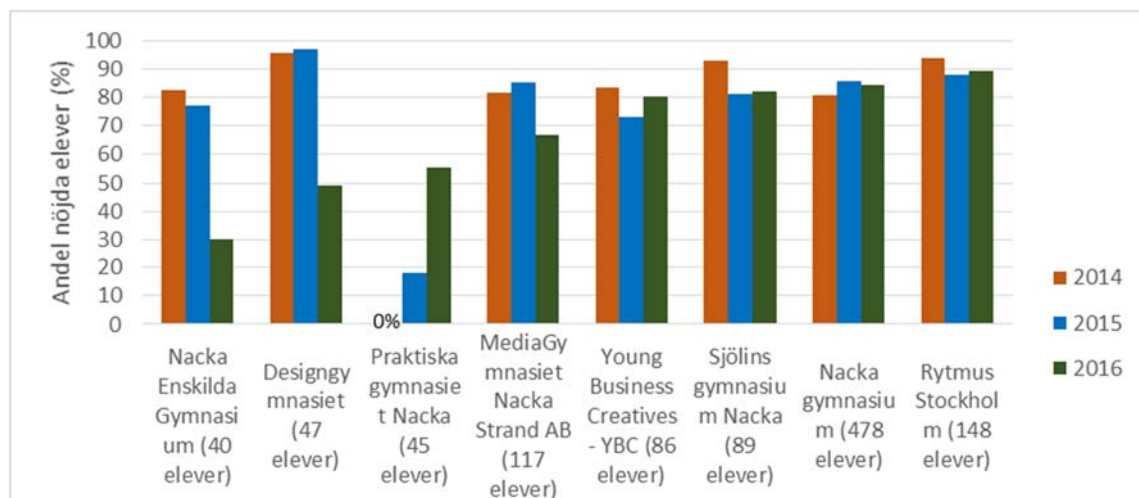
² Pärlan, Boo Mullarna, Almdungens förskola, Fisksätraskolans förskola, Alexanderskolan (där svarsfrekvensen dock endast är 23 procent)

³ **Elever:** Nacka Strand, Snitz Resursskola, Akademiska skolan, Montessoriskolan Castello, Maestroskolan, Vilans skola

Föräldrar: Nacka Strand, Maestroskolan och Jarlabergs skola.

Ungefär samtidigt som länsenkäten genomfördes Skolinspektionens enkät i flera av gymnasieskolorna bland elever i år 2⁴. För de fem skolor som har resultat i bägge undersökningarna stämmer resultaten relativt väl överens. Rangordningen av skolorna när det gäller om eleverna kan rekommendera skolan är exempelvis densamma som i länsenkäten.

Figur 2: Andel elever som kan rekommendera sin skola, (svar 4 eller 5 på den 5-gradiga skalan), gymnasieskolor

Elever årskurs 3

Eleverna i årskurs 3 deltar, som tidigare nämnts, för första gången i undersökningen i år. Det kan därför vara intressant att titta lite närmare på dessa resultat.

Eleverna i årskurs 3 trivs och tycker det är roligt att lära

I figur 3 visas elevernas svar på de olika frågorna i enkäten. Det finns ett tydligt mönster av mycket hög nöjdhet. De allra flesta (90 procent eller fler) uppger att de trivs och känner sig trygga, tycker de har bra lärare och att det är roligt att lära sig saker i skolan. En något lägre andel – 84 procent – instämmer i att läraren tillsammans med eleven pratar om hur det går för eleven i skolan. De frågor som eleverna i årskurs tre i lägst utsträckning svarar mycket eller ganska bra på (72 procent) gäller om eleverna är med och planerar sitt eget skolarbete och om eleverna är med och påverkar hur man ska arbeta i skolan.

Högt betyg för fritidshemmen i Nacka

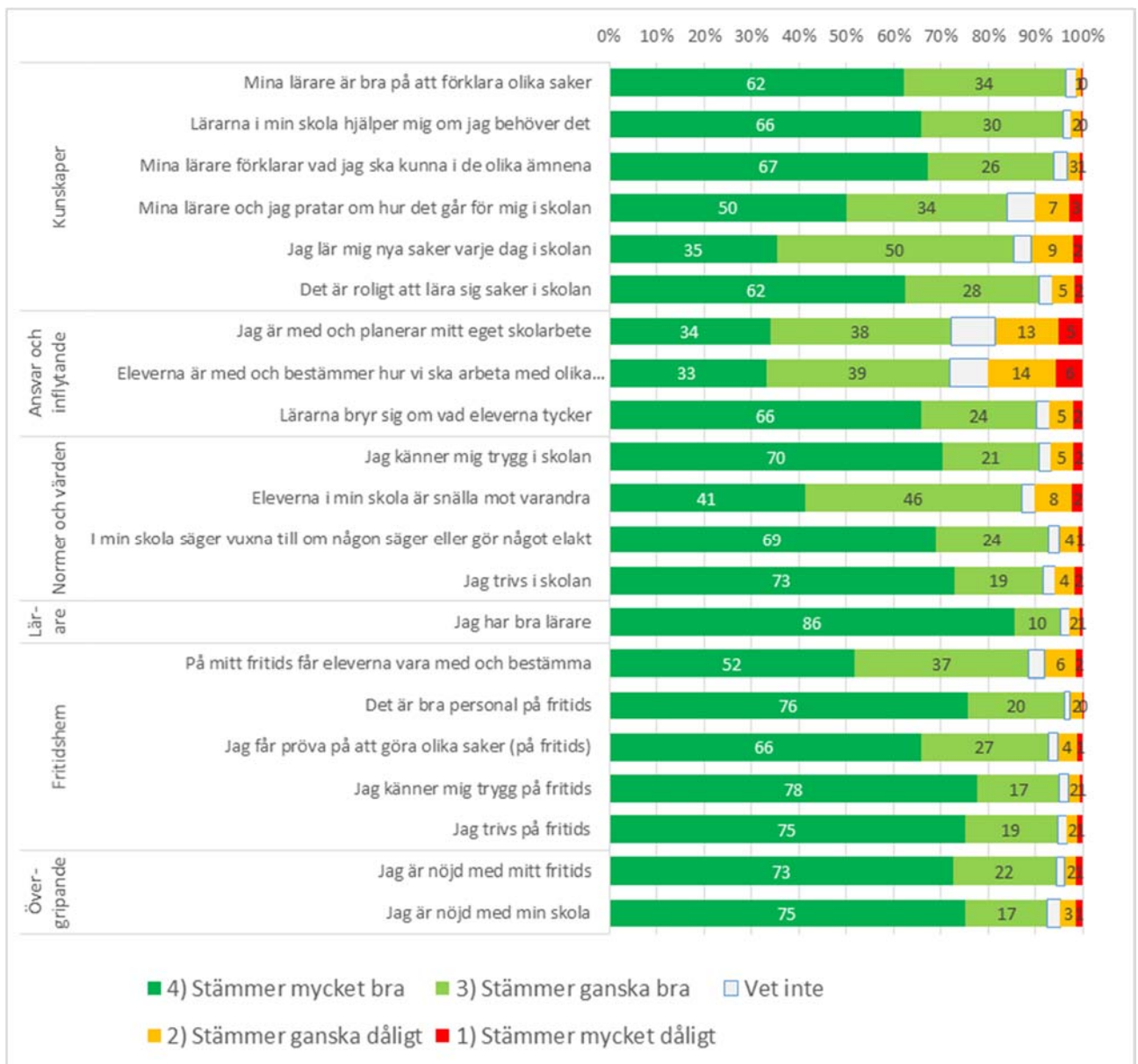
Allra störst nöjdhet ses i elevernas svar om fritidshemmet. Eleverna uppger i mycket hög utsträckning att de känner sig trygga, att de trivs och att personalen är bra (94-96 procent). Närmare nio av tio håller också med om att de får vara med och bestämma på fritids.

⁴ Resultat finns för Nacka Enskilda, Mediagymnasiet, Nacka gymnasium natur resp samhälle samt YBC.

Oftast små skillnader i vad flickor och pojkar tycker om skola och fritids

Det är mycket stor samstämmighet i svaren som flickor respektive pojkar ger. Pojkar är något mer positiva än flickorna i vissa avseenden genom att de är mer benägna att i *mycket* hög grad instämma i att lärarna förklarar vad de ska kunna i de olika ämnena (71 procent mot flickornas 66 procent), att de känner sig trygga i skolan (76 procent mot flickornas 68 procent) och på fritids (82 procent mot flickornas 77 procent).

Figur 3: Elever i årskurs 3, Nacka, 2016

Mål och nyckeltal

I detta avsnitt redovisas resultaten per skolform för de av utbildningsnämndens nyckeltal som baseras på elev- och föräldraenkäterna.

Förskola och pedagogisk omsorg

Goda resultat för naturvetenskap, stimulerande verksamhet och trygghet

Ett nyckeltal är nytt för 2016 och gäller förskolans arbete med naturvetenskap och teknik, där 84 procent av föräldrarna instämmer. Nackas resultat ligger där över resultatet för genomsnittet för kommunerna som genomfört undersökningen, och målvärdet nås.

Det är fortsatt hög andel föräldrar som tycker att verksamheten är stimulerande för deras barn. Andelen föräldrar som anser att barnets tankar och intressen tas till vara ligger på samma nivå som tidigare. Föräldrar bedömer också liksom tidigare att barnet är tryggt i verksamheten i hög grad. Resultatet ligger här på samma nivå som i andra kommuner, och strax över målvärdet.

Färre är nöjda med information

För två nyckeltal nås inte nämndens målvärde, och utfallet har också försämrats där jämfört 2014 och 2015. Det gäller andelen förskolor med minst 80 procent nöjda föräldrar samt andelen föräldrar som svarar att de får tydlig information om hur barnet utvecklas. För det första nyckeltalet finns ingen jämförelse tillgänglig med andra kommuner. För det senare nyckeltalet ligger resultatet på samma nivå som genomsnittet.

Tabell 3 Utbildningsnämndens nyckeltal baserade på föräldraenkäterna, förskola och pedagogisk omsorg.⁵

	Nacka 2014	Nacka 2015	Nacka 2016	Jämförelse		
				över tid	med mål- värde	andra kom- muner
1. Andel förskolor där minst 80 procent av föräldrarna är nöjda.	97	98	95		100	i.u.
2. Andel föräldrar som anser att verksamheten är stimulerande för deras barn.	96	96	96		95	96
3. Andel föräldrar som anser att förskolan arbetar med att utveckla mitt barns förståelse för naturvetenskap och teknik.	-	-	84	i.u.	80	82
4. Andel föräldrar som anser att deras barns tankar och intressen tas tillvara.	84	86	85		85	84
5. Andel föräldrar som får tydlig information om hur barnet utvecklas.	88	87	86		90	85
6. Andel föräldrar som anser att barnet är tryggt i verksamheten.	96	97	96		95	96

Grundskola

Tabell 5 visar resultatet av elevenkäterna i grundskolans årskurs 3, 6 och 8 inom de områden där utbildningsnämnden har satt upp mål.

Mål nås för fokus på skolarbete och inflytande på fritidshem

Målet uppnås när det gäller andelen elever som kan fokusera på skolarbetet under lektionerna. Det uppnås också med hög marginal när det gäller andelen elever som anser att de får vara med och bestämma på sitt fritidshem.

Fler behöver känna att de lär sig nya saker varje dag och har inflytande i skolan

När det gäller andelen elever som anser att de lär sig nya saker varje dag i skolan, så ligger Nackas skolor en bra bit från målvärdet 90 procent (78 procent). Eleverna i årskurs 3 uppger i relativt hög utsträckning att de lär sig nya saker (85 procent), men denna andel sjunker till 77 procent i årkurs 6 och till enbart 70 procent i årskurs 8.

⁵ Jämförelsen

- över tid visar grönt (orange) om Nackas värde ökat (minskat) mellan 2014-2016 med minst två procentenheter.
- med målvärde visar grönt om målvärde nåtts, orange om avvikelser är minst två procentenheter. Siffran anger målvärdet.
- med andra kommuner visar grönt (orange) om Nackas värde ligger över (under) genomsnittet med minst två procentenheter för kommunerna som genomfört undersökningen. Siffran anger genomsnittet för de tio kommunerna.
- i.u. – ingen uppgift, jämförelse är inte möjlig då frågan inte ställdes/information saknas från andra kommuner

Andelen elever som anser att de har inflytande på skolarbetet har sjunkit något jämfört med 2014 och 2015 i årskurs 6 och 8. Det är även inom detta område eleverna i årskurs 3 som i högst utsträckning är nöjda (78 procent). På grund av den lägre andelen nöjda elever i årskurs 6 (65 procent i årskurs 6) och 8 (60 procent) uppnås inte heller här målvärdet 75 procent.

Färre får veta hur det går för dem

Andelen elever som anser att de får veta hur det går för dem i skolarbetet varierar från 78 procent i årskurs 8 till 84 procent i årskurs 3. Målvärdet 90 procent uppnås därför inte. Det har skett en nedgång jämfört med 2014 och 2015 för eleverna i årskurs 8. Det är också en lägre andel elever som är nöjda i årskurs 6, jämfört med vad samma elevkull tyckte i årskurs 5 året innan. De borttagna kraven på att alla skolor ska presentera en individuell utvecklingsplan med skriftliga omdömen i samband med utvecklingssamtalen i årskurserna 6-8 sammanfaller i tid med den förändring som här noteras över tid och årskurser. Det är dock inte möjligt att uttala sig om det är en förklaring till att eleverna inte i lika hög utsträckning som tidigare uppger att de vet hur det går för dem i skolarbetet.

Nio av tio elever uppger att de känner sig trygga i skolan. Så har också varit fallet de två senaste åren. Det finns heller inga skillnader i svaren mellan årskurser.

Utbildningsnämndens mål är dock att åtminstone 95 procent av eleverna ska känna sig trygga i skolan.

Andelen elever som svarar att de deltar i fysisk aktivitet varje dag i skolan har minskat jämfört med föregående år, och målet nås inte.

Högre än genomsnittet

Tabell 5 visar också att eleverna i Nackas skolor ofta uppvisar högre nöjdhet inom de olika områdena, jämfört med genomsnittet för eleverna i de övriga kommuner som deltagit i undersökningen. När det gäller uppfattningarna om trygghet och fokusering på lektionerna är resultaten i nivå med genomsnittet för de övriga kommunerna.

Andelen grundskolor i Nacka där minst 8 av 10 elever är nöjda uppgår i år till 83 procent. Målet är dock att alla grundskolor i Nacka ska kunna uppnå denna nivå och i år är det sex grundskolor som inte gör det (se sidan 6). Andelen elever som uppger att de känner sig nöjda med skolan varierar för dessa skolor mellan 62 och 78 procent.

Tabell 4: Utbildningsnämndens nyckeltal baserade på elevenkäterna, grundskola⁶

	Nacka 2014	Nacka 2015	Nacka 2016	Jämförelse		
				över tid	med mål- värde	andra kom- muner
1. Andel skolor där minst 80 procent av eleverna är nöjda.	78*	68*	83		100	i.u.
2. Andel elever som anser att de lär sig nya saker varje dag i skolan.			78	i.u.	90	76
åk 3	-	-	85	i.u.		84
åk 5/6	-	-	77	i.u.		78
åk 8	-	-	70	i.u.		65
3. Andel elever som anser att de har inflytande på skolarbetet. (Genomsnitt av tre enkätfrågor)			69		75	67
åk 3	-	-	78	i.u.		77
åk 5/6	73	72	65			67
åk 8	63	63	60			56
4. Andel elever som anser att de får veta hur det går för dem i skolarbetet.			82		90	80
åk 3	-	-	84	-		85
åk 5/6	87	87	83			83
åk 8	84	83	78			74
5. Andel elever som anser att de får vara med och bestämma på sitt fritidshem. (åk 3)	-	-	89	i.u.	75	87
6. Andel elever som anser att de är trygga i skolan.			90	i.u.	95	89
åk 3	-	-	91	i.u.		91
åk 5/6	93	90	89			89
åk 8	89	91	90			88
7. Andel elever som kan fokusera på skolarbetet under lektionerna			79	i.u.	75	78
åk 5/6	-	-	82	i.u.		83
åk 8	-	-	77	i.u.		73
8. Andel elever som varje skoldag deltar i någon form av fysisk aktivitet i skolan.	71*	71*	60		75	i.u.
åk 5/6	88	84	71			i.u.
åk 8	52	55	49			i.u.

* här ingår elever i åk 5 och 8, medan 2016 ingår elever i åk 3, 6 och 8

Gymnasieskolan

Som tabell 6 nedan visar har resultaten på flera av de frågor som är utbildningsnämndens nyckeltal försämrats mellan 2014 och 2016, och målnivåerna nås inte. Till skillnad från resultaten i förskola och grundskola har Nacka när det gäller resultaten i gymnasieskolan inte något försprång jämfört med andra kommuner. Resultaten är i nivå eller under genomsnittet i länet.

⁶ Jämförelsen

- över tid visar grönt (orange) om Nackas värde ökat (minskat) mellan 2014-2016 med minst två procentenheter.
- med målvärde visar grönt om målvärde nås, orange om avvikelsen är minst två procentenheter. Siffran anger målvärdet.
- med andra kommuner visar grönt (orange) om Nackas värde ligger över (under) genomsnittet med minst två procentenheter för kommunerna som genomfört undersökningen. Siffran anger genomsnittet för de tio kommunerna.
- i.u. – ingen uppgift, jämförelse är inte möjlig då frågan inte ställdes/undersökningen inte genomförs/information saknas från andra kommuner

Tabell 5: Utbildningsnämndens nyckeltal baserade på elevenkäterna, gymnasieskola⁷

	Nacka 2014	Nacka 2015	Nacka 2016	över tid	Jämförelse med mål- värde	andra kom- muner
1. Andel elever som anser undervisningen motiverar dem till att vilja lära sig mera.	55	50	48		65	50
2. Andel skolor där minst 80 procent av eleverna kan rekommendera skolan.	89	67	56		100	i.u.
3. Andel elever som anser att de kan påverka arbetssättet under lektionerna.	47	48	40		55	40
4. Andel elever som får information om hur de ligger till under kursens gång.	54	46	45		65	53
5. Andel elever som känner sig trygga i skolan.	96	94	92		95	91
6. Andel elever som anser att de har arbetsro på lektionerna.	53	49	51		60	56

Flertalet gymnasieelever kan rekommendera sin skola

De flesta elever i Nacka, 78 procent, är så nöjda med sin skola att de kan rekommendera den till andra. Det är något färre än föregående år (82 procent), men fler än i länet i genomsnitt (71 procent). Andelen skolor som har minst 80 procent nöjda elever har som tidigare konstaterats minskat. Elever på naturvetenskapsprogrammet är de som i högst grad kan rekommendera sin skola, och det är också de som i högst grad kan rekommendera sitt gymnasieprogram.

Flertalet elever, 79 procent, tycker att deras lärare är kunniga i sina ämnen, och lika många, 81 procent, svarar också att lärarna bemöter dem på ett positivt sätt. Drygt hälften, 56 procent, tycker att det är variation på arbetssätten.

Hälften motiveras att lära sig mer

Bara hälften av eleverna, 48 procent svarar att undervisningen motiverar dem till att vilja lära sig mer. Detta resultat ligger ett par procentenheter under resultatet föregående år, och också ett par procentenheter lägre än genomsnittet i länet. Att många elever inte upplever

⁷ Jämförelsen

- över tid visar grönt (orange) om Nackas värde ökat (minskat) mellan 2014-2016 med minst två procentenheter.
- med målvärde visar grönt om målvärde nåtts, orange om avvikelsen är minst två procentenheter. Siffran anger målvärdet.
- med andra kommuner visar grönt (orange) om Nackas värde ligger över (under) genomsnittet med minst två procentenheter för kommunerna som genomfört undersökningen. Siffran anger genomsnittet för de tio kommunerna.
- i.u. – ingen uppgift, jämförelse är inte möjlig då uppgift saknas för övriga kommuner

att de blir stimulerande är förstås ett oroande resultat. Andelen varierar något mellan skolorna i Nacka, från 51 procent på Sjölin's till 38 procent på YBC, men måste ändå betecknas som relativt låg på alla skolor. Män svarar i något högre grad än kvinnor att de motiveras att lära sig mer (50 jämfört med 45 procent). Mest motiverade känner sig eleverna på naturvetenskapsprogrammet, följt av hantverksprogrammet.

Eleverna i årets undersökning bedömer i lägre grad än tidigare att de får vara med och påverka innehåll och arbetssätt i undervisningen. Resultaten ligger ungefär på läns-genomsnittet. Här finns en variation mellan skolornas resultat, från 23 procent på Nacka Enskilda gymnasium till 52 procent på Designgymnasiet som svarar att de kan påverka arbetssätten. Eleverna på hantverksprogrammet är de som i högst grad tycker att de kan påverka arbetssätt.

Lågt resultat för återkoppling

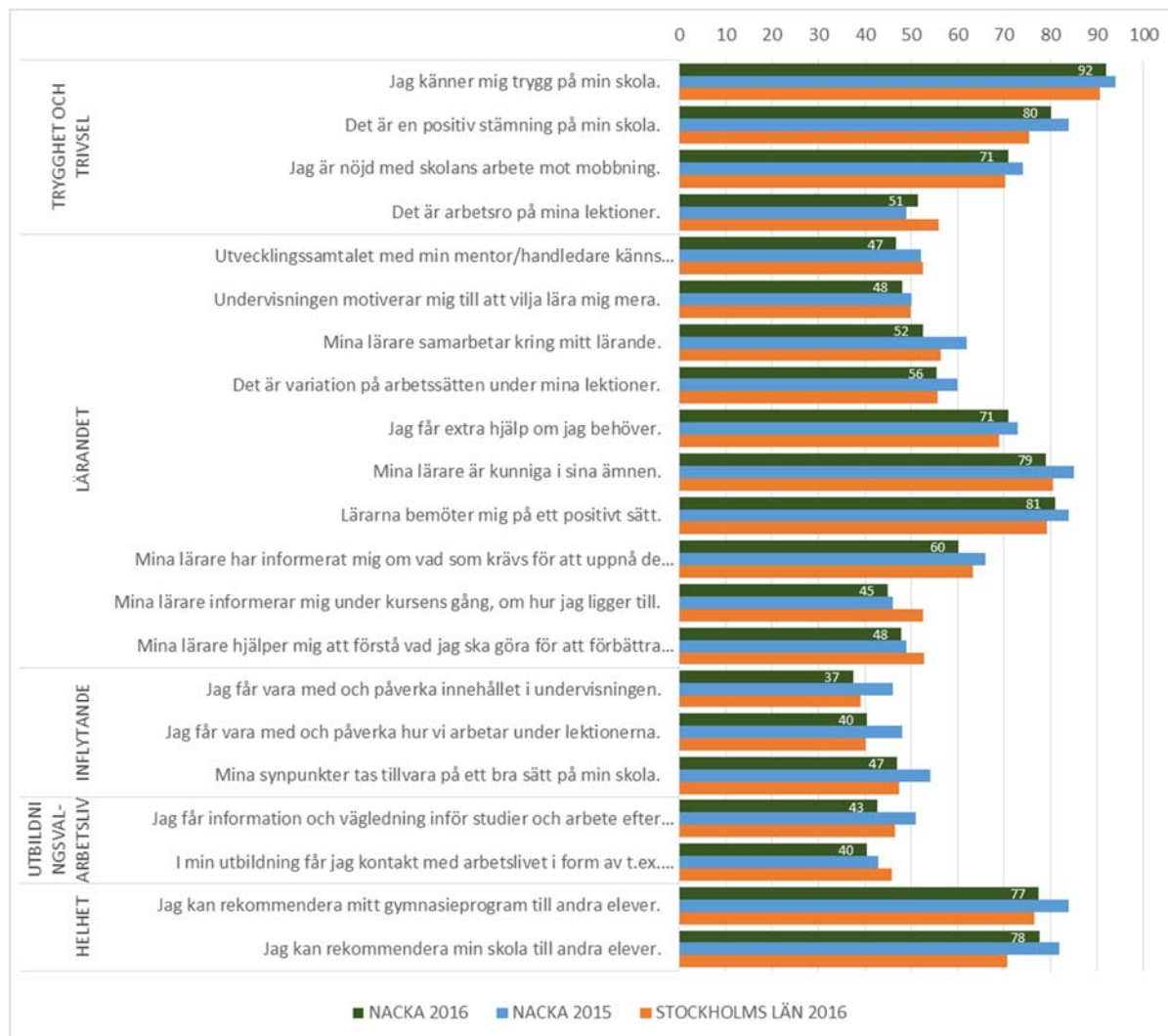
Trots satsningar från skolorna på formativ bedömning är andelen elever som svarar att de får information om hur de ligger till under kursens gång fortsatt låg. Andelen bland Nackaeleverna är 45 procent, tydligt lägre än i länet, 53 procent. Ungefär lika många svarar att lärarna hjälper dem att förstå vad de ska göra för att förbättra sina resultat, och även där är Nackas resultat lägre än i länet. Skillnaderna mellan skolornas resultat är relativt liten, och samtliga ligger under läns-genomsnittet (utom Mediagymnasiet som ligger strax över läns-siffran när det gäller den sistnämnda frågan). När det gäller information under kursens gång ligger resultaten högst på el- och energiprogrammet följt av hantverksprogrammet och naturvetenskapsprogrammet. Män tycker i högre grad än kvinnor att de får information om hur de ligger till och om vad de ska göra för att förbättra sina resultat.

Hög trygghet

De allra flesta, 92 procent, svarar att de känner sig trygga på skolan. Det är något lägre än föregående år, och ungefär på läns-nivån, och måste betraktas som en hög nivå. Självfallet behöver det förstås tas på allvar att fyra procent av eleverna inte tycker att påståendet stämmer (det vill säga anger 1 eller 2 på den 5-gradiga skalan). Resultat ligger på ungefär samma nivå på alla skolor, med undantag av Nacka praktiska där något fler elever anger ett lägre svarsalternativ.

Andelen elever som svarar att de har arbetsro på lektionerna har ökat sedan förra året och är i år 51 procent, vilket dock fortfarande är lägre än i länet (56 procent). Resultaten varierar en del mellan skolorna, från 33 procent på Nacka Enskilda, till 57 procent på Nacka gymnasium. Högst arbetsro bedömer eleverna att de har på naturvetenskapsprogrammet, följt av hantverksprogrammet.

Figur 4: Elever i år 2 i gymnasieskolor i Nacka, andel som instämmer (anger 4 eller 5 på den 5-gradiga skalan)

Konsekvenser för barn

Elevenkäterna är ett viktigt underlag för att få en bild av hur elever upplever sin skoldag och förutsättningarna för lärande. Föräldraenkäterna visar verksamheten ur ett föräldraperspektiv, och ger en bild av verksamheten särskilt för yngre barn som inte besvarar enkäter själva.

Utbildningsenhetens kommentar

Enkätundersökningarna har flera syften. Den ger förskolor och skolor underlag i deras kvalitetsarbete och synliggör föräldrars och elevers syn på verksamheten. Undersökningen är också viktig för utbildningsnämndens måluppföljning och kvalitetsarbetet på kommunnivå. Det tredje syftet är att ge föräldrar information, bland annat inför skolval.

Det är viktigt att vara medveten om att undersökningarna är att betrakta som en temperaturtagning som ger signaler, men resultaten behöver analyseras vidare på olika sätt. Det är till exempel inte alltid självklart hur svaren bör tolkas, eftersom olika frågor kan uppfattas på olika sätt av de som besvarar enkäten.

För första gången har eleverna i årskurs tre i grundskolan fått besvara frågor om skolan och fritidshemmet. Undersökningen visar att de allra flesta elever tycker bra om både skolan och fritidshemmet. De trivs, känner sig trygga, tycker lärarna och personalen på fritidshemmet är bra och att det är roligt att lära sig saker. Årskurs 3-skolorna i Nacka har i den meningen mycket goda förutsättningar för att lyckas med sitt uppdrag att ge alla elever förutsättningar att uppnå utbildningens mål.

Enkätsvaren för gymnasieskolan visar att eleverna i relativt hög grad är nöjda med sin skola, men att resultaten är låga för områden som återkoppling, motivation att lära sig mer och inflytande. Utbildningsenheten menar att den bild som gymnasieelevernas enkät svar ger är oroande, och för att bättre förstå vad som ligger bakom svaren vill vi genomföra en fördjupad studie. Hur studien bäst genomförs behöver övervägas, men den kan omfatta intervjuer eller fokusgrupper med elever. Eventuellt kan sociala medier användas i undersökningen. En annan möjlighet som kan prövas är att försöka få elever som skriver gymnasiearbete att belysa hur elever ser på motivation, att lära sig eller på återkoppling. Det kan också vara frågor som elever som anställs i kommunens satsning på Ungt inflytande kan analysera.

I utbildningsnämndens måluppföljning anges att alla förskolor och skolor ska ha minst 80 procent nöjda föräldrar/elever. Totalt är det fem förskolor, sex grundskolor och fyra gymnasieskolor som inte når upp till denna nivå. Utbildningsenheten föreslår att utbildningsnämnden ger utbildningsdirektören i uppdrag att följa upp situationen samt ledningens åtgärder på de förskolor och skolor som ligger under denna nivå genom så kallade kontrollbesök.

Resultaten från elev- föräldraenkäter kommer att diskuteras med ledningen för respektive förskola och skola i den kvalitetsuppföljning som utbildningsenheten planerar under hösten.

Carina Legerius
Utvärderingsexpert

Åsa Arnell Weronica Jahnfors
Utbildnings- Förskoleexpert
expert

Lotta Valentin
Enhetschef

Bilaga: Metod

Kvalitetsuppföljningen med enkäter i **förskola och grundskola** är en del i VÅGA VISA, samarbetet om utvärdering som Nacka deltar i tillsammans med Danderyd, Ekerö, Sollentuna och Upplands Väsby. I årets undersökning deltog ytterligare fem kommuner, Värmdö, Vallentuna, Norrtälje, Österåker och Täby.

Utöver enkäterna till föräldrar och elever genomförs även enkätundersökningar till medarbetare på förskolor och skolor som önskar det. I Våga visa genomförs också observationer av verksamheten. Enkäter och observationer utgår från läroplanens målområden och resultat i de olika perspektiven kan jämföras med varandra.

Undersökningen genomfördes för första gången 2005. Företaget CMA Research har svarat för praktisk hantering och resultatbearbetning i årets undersökning.

Undersökningen genomförs bland alla

- Föräldrar med barn i förskola och pedagogisk omsorg
- Föräldrar med barn i förskoleklass, årskurs 3, årskurs 6, grundsärskola och gymnasiesärskola
- Elever i årskurs 3, 6 och 8

Svarsgrupperna i grundskolan har ändrats sedan föregående år. Bland föräldrar har undersökningen flyttats från årskurs 2 till 3 samt från 5 till 6, och årskurs 8 har utgått. Bland eleverna är årskurs 3 ny svarsgrupp, och årskurs 6 har ersatt årskurs 5. Förändringarna har gjorts bland annat för att synliggöra elevers röster tidigare, samt för att samordna med Skolinspektionens enkäter. Skolor kan välja att genomföra undersökningen i ytterligare årskurser, vilket många gör.

Gymnasieskolans undersökning genomförs bland alla elever i årskurs 2. Entergate har svarat för genomförandet på uppdrag av Kommunförbundet Stockholms län.

Totalt har 11 500 föräldrar och elever svarat från förskola till gymnasieskola.

Svarsfrekvensen var sammantaget 81 procent, vilket är en procentenhet mer än föregående år, men lägre än för några år sedan. Det är en hög svarsfrekvens som ger resultat med hög trovärdighet, och som också visar att förskolor och skolor sätter stort värde på undersökningen då det är genom deras insatser som svaren kommer in. Lägst svarsfrekvens är det bland föräldrar i med barn i årskurs 6.

Svarsfrekvensen varierar en del mellan skolorna. I Jämföraren redovisas enbart resultat för förskolor och skolor som har minst 50 procents svarsfrekvens och har minst sex svar.

Eleverna besvarar som regel enkäterna i skolan, varav en del på webben. Föräldrar fick enkäten direkt av förskolan/skolan eller via sitt barn eller via e-post. Föräldrar kan välja på att svara på webben eller på papper.

I årets undersökning har en del frågor ändrats jämfört med föregående år i förskola och grundskola. Undersökningen använder genomgående en fyrgradig skala, med svarsalternativen ”Stämmer mycket bra”, ”Stämmer ganska bra”, ”Stämmer ganska dåligt” och ”Stämmer mycket dåligt” samt ”vet inte”. 20-25 frågor är gemensamma för kommunerna, medan ca fem frågor bestäms av respektive kommun. I gymnasieskolan används en femgradig skala.

Tabell 6: Svarsfrekvens i procent per svarsgrupp i Nacka kommun

Svarsgrupp	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Föräldrar förskola	66	87	82	85	81	84	81	79
Föräldrar familjedaghem/ pedagogis	67	87	84	87	80	79	87	88
Föräldrar förskoleklass	57	82	77	82	75	81	78	73
Föräldrar år (2) 3	70	85	77	83	83	83	80	75
Föräldrar år (5) 6	68	84	76	80	78	79	78	68
Föräldrar år 8	41	72	62	-	56	61	64	-
Elever år (5) 6	76	97	91	95	92	95	93	95
Elever år 8	68	94	85	84	84	80	88	88
Elever gymnasieskola år 2	56	89	83	79	78	73	75	80
Föräldrar grundskola		84	88	83	78	79	65	65
Genomsnitt förskola-gymnasieskola	63	86	80	84	79	79	80	81

Förskolor och skolor kan även genomföra enkätundersökning till medarbetare i en så kallad självvärdering för att få deras bedömning av sitt arbete utifrån läroplanen.